

Klárímama egyre nagyobb tételben lopkodta haza a Kötöttárugyárból a kardigánokat. Az alumínium ételhordó emeleteibe is kardigánokat tekert, szegény Vica, az unokája meg szégyenkezhetett az iskolában a csipkehorgolt, mindig túl bő felsőkben. Egy idő után már nemcsak a családot látta el, hanem a szomszédokat is, de mivel elég esetleges volt, hogy mikor milyen mintadarabot sikerül ellopnia, a kétemeletes ház előtti padon komoly csereakciók bontakoztak ki. Előbb-utóbb mindenki megtalálta a neki megfelelő kardigánt, az asszony meg cserébe gyufát, tejfölös dobozokat, Burda-szabásmintákat és hímzőfonalat kapott.

Egyáltalán nem olyan volt, mint egy normális nagymama: rúszozta a száját, idegborzoló ízléstelenséggel öltözködött és állandóan hazudozott. Vera, a lánya, rettenetesen szégyellte, főleg ez utóbbit. Éjszakai kukázó körútjai alatt számtalan régi fotót szedett össze, és ezeket kitalált történetek kíséretében mutogatta a szomszédoknak. Egyszer még magát Romy Schneidert is bevonta a rokonságba, de számos kisbaba születéséről is hírt adott, hogy aztán elfelejtse, mi a

nevük tulajdonképpen a kisdedeknek és mennyi idősek is. Amikor Vera nagy ritkán megjelent, és a szomszédok lelkesen faggatták a kis Sanyika vagy Sárika születéséről, az anyja ártatlan képpel szabadkozott, hogy valami félreértés lehet a dologban, annyi a szemilis nyanya, hogy jóformán csak ő van észnél itten az egész tömbben. Vera ilyenkor szó nélkül becsukta az ajtót, belülről nekidőlt, és hideg hangon ráparancsolt, hogy fürödjön meg.

Klárímama ezeket a havi egyszeri látogatásokat személyes szabadságának megsértéseként élte meg. Siránkozott, jajveszékelve idézte fel a lánya gyerekkorának szívszaggató epizódjait, amikor rettentő nehézségek árán tudott csak szappant szerezni, aztán sértetten bevonult a függönnyel leválasztott salétromos kis fürdőszobába, és beült a kádba, amiből előtte ki kellett dobálni a szatyrokba gyűrt szemetet, és alaposan kikikálni.

A Vera gyerekkoráról szóló epizódokból egyébként egy árva szó se volt igaz, de olyan meggyőzően rikoltozott, hogy ilyenkor a kis Vica bedőlt neki és óvatlanul vissza-visszakérdezett a részletekre. Ha nem emlékezett pontosan, hogy mit is halandszázott előzőleg, akkor Klárímama forgatta a szeméit és tűnődve másra terelte a szót, előadott valami újabb kitalált történetet, amelyben ő maga, akárcsak az előzőekben, a hősiesség vagy a mártírium mintájaként küzdött a gyerekéért. Pedig a valóságban ez egészen másként történt.

Klárímama nem törte át a frontvonalat, nem kért élelmet a picinek a katonáktól és nem ajánlotta fel érte a szovjet felszabadítóknak az arany karóráját, te-

kintve, hogy soha nem is volt neki, és ha lett volna, az elvtársak bizonyosan nem várták volna meg a felajánlást, a lánya pedig még meg se fogant akkor. A nevelőintézetben rögzített rövid jegyzőkönyvből az derült ki, hogy mielőtt Vera kétévesen állami gondozásba került, már hetek óta alig adott neki enni. Egy szomszéd vitt neki élő csirkét, azt elengedte egy parkban, aztán énekelgetett tovább, vagy kártyát vetett az örökös rendetlenségben fuldokló kisasztalon. A patkányokat, akiket értelmes és szelídíthető állatoknak tekintett, odaszoktatta a szobába, és körömszakadtáig tagadta, hogy ők rágták volna meg a kisgyerek lábujját, hát hogy is tettek volna ilyet, hiszen nem gonosz állatok azok, elég csak a szemükbe nézni. Abban egyetértett a hivatalos személyekkel, hogy kislányának átmenetileg talán nem önála van a legjobb helye, ezért szívesen bele is egyezett, hogy felvigyék a jó levegőre kicsit üdülni, de biztosította az intézkedő apácákat, hogy amint lehet, megy majd a gyerekért.

Az apácák, noha az átalakított kastélyépület zsúfolásig megtelt már háborús árvákkal, bíztak benne, hogy ezt az ígéretét sose váltja be.